

ประวัติความเป็นมา

เดิมทีกองทัพไทยยังมิได้มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการวางแผน ควบคุมบังคับบัญชาและอำนวยการปฏิบัติของเหล่าทัพเป็นการเฉพาะ แต่ได้มีการจัดตั้งกองบัญชาการทหารสูงสุด ขึ้นมา ๒ ครั้ง ในยามสงครามเพื่อทำหน้าที่ด้านการบัญชาการรบ ครั้งแรกเมื่อเกิดกรณีพิพาทอินโดจีนฝรั่งเศส (พ.ศ.๒๔๘๓ - ๒๔๘๕) กับครั้งที่ ๒ คราวเกิดสงครามมหาเอเซียบูรพา (พ.ศ.๒๔๘๕ - ๒๔๘๗) โดยมี จอมพล แปลก พิบูลสงคราม ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการทหารสูงสุด ทั้ง ๒ ครั้ง เมื่อจบภารกิจแล้ว ทางราชการได้ยุบเลิกตำแหน่งผู้บัญชาการทหารสูงสุด และกองบัญชาการทหารสูงสุดลง

Towards the 7th Decade

On the outset, the Royal Thai Armed Forces did not have a specially assigned agency responsible for planning, command and control, and directing operations of the armed services, but a temporary Supreme Command Headquarters was established on 2 occasions during war time to command combat operations; the first of which was during the Franco-Indochina War between 1940 – 1941, and the second during the Great East Asia War between 1941 – 1944. On both occasions, Field Marshal Plaek Pibulsongkhram was appointed Supreme Commander, and when the missions were over, the appointment of Supreme Commander together with the operation of the Supreme Command Headquarters were abrogated.

จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์
ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ท่านแรก

Field Marshal Sarit Dhanarajata
First Supreme Commander

เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน พ.ศ.๒๕๐๐ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการทหารสูงสุด ทำหน้าที่บังคับบัญชากองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ นับเป็นครั้งแรกที่ได้แต่งตั้งผู้บัญชาการทหารสูงสุด ขึ้นในยามปกติ โดยมี กรมเสนาธิการกลาโหม ทำหน้าที่เป็นส่วนบัญชาการ

It was only until 27 September 1957 when H.M. King Bhumibhol Adulyadej graciously appointed Field Marshal Sarit Dhanarajata to hold the position of Supreme Commander with command responsibility over the Royal Thai Army, Navy, and Air Force. It was the first time ever that a Supreme Commander appointment was established during peace time, with Defence Staff Department of the Ministry of Defence serving in the Command Group of the Supreme Commander.

ภาพอาคารกองบัญชาการทหารสูงสุด (เดิม) ถนนราชินี ริมคลองคูเมืองเดิม (คลองหลอด) ปี พ.ศ.๒๕๓๕
Photograph of Supreme Command Headquarters on Rajini Road in 1992

ทางราชการได้เล็งเห็นความจำเป็นในการจัดตั้ง กองบัญชาการทหารสูงสุด เป็นการถาวร เพื่อเตรียมกำลังรบและป้องกันราชอาณาจักร จึงได้มีการแปรสภาพ กรมเสนาธิการกลาโหม เป็น กองบัญชาการทหารสูงสุด พร้อมทั้งปรับปรุงและเพิ่มหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๐๓ ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม พ.ศ.๒๕๐๓

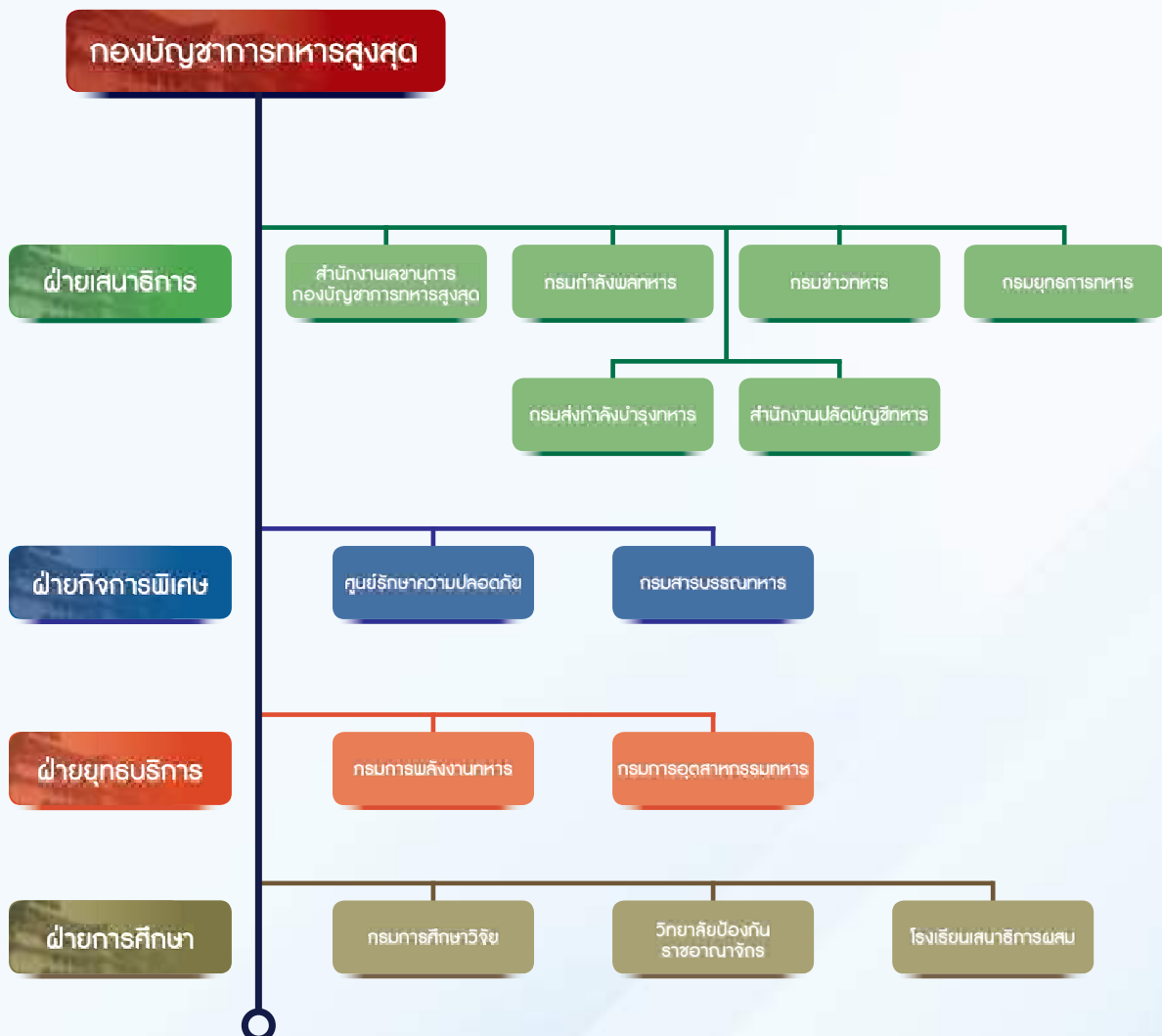
Later, it was decided that the Supreme Command Headquarters was necessary in preparation of combat troops and in conduct of national defence, hence the Defence Staff Department of the Ministry of defence was converted to Supreme Command Headquarters. Existing facilities were upgrades, and new subordinate units established to enhance the Command's efficiency in correspond to the Organization of Ministry of Defence Act B.E.2503 (1960), which became effective on 16 March 1960

ในระยะเริ่มแรก กองบัญชาการทหารสูงสุด แบ่งส่วนราชการออกเป็น ๔ ฝ่าย คือ ฝ่ายเสนาธิการ ฝ่ายกิจการพิเศษ ฝ่ายยุทธบริการ และฝ่ายการศึกษา รวมทั้งได้มีการจัดตั้ง กองบัญชาการทหารสูงสุด ส่วนหน้า (บก.สน.) เมื่อปี พ.ศ.๒๕๐๔ ทำหน้าที่เตรียมความพร้อมในการใช้กำลังรักษาความสงบภายใน เพื่อต่อต้านการคุกคามจากภายนอกประเทศ

At the initial phase, The Supreme Command Headquarters was Divided Into 4 groups, namely Staff Group, Special Services Group, Support Services Group, and Education Group. In addition, a Supreme Command Headquarters, Forward was set up in 1951 to prepare readiness for internal security operations, to counter external threats.

ผังการจัดกองบัญชาการทหารสูงสุด
ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการและกำหนดหน้าที่ของส่วนราชการกองบัญชาการทหารสูงสุด
กระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๐๓

ควบคุมบังคับบัญชากองอำนวยการกลางรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ (กรป.กลาง) ซึ่งจัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ.๒๕๐๕ มีอำนาจหน้าที่ในการประสานการปฏิบัติงานและรวบรวมขีดความสามารถของส่วนราชการต่าง ๆ ทั้งพลเรือน ตำรวจ และทหาร ในการป้องกันและปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ โดยใช้นโยบายการพัฒนาควบคู่ไปกับการป้องกัน

It was also tasked to command National Central Security Command, founded in 1962, to coordinate and integrate all capabilities of government agencies, be they civilian, police and military, to protect and suppress the threat of insurgency by implementing concurrently policies of development and protection.

หน่วยแพทย์เคลื่อนที่ กรป.กลาง ออกช่วยเหลือราษฎร

การก่อสร้างสะพานบ้านนาหนูน ต.ผาตอ อ.ท่าวังผา จ.น่าน

ปี พ.ศ.๒๕๑๐ กองอำนวยการกลางรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ (กรป.กลาง) ได้ย้ายเข้าไปที่ที่ตั้งใหม่บริเวณสนามเสือป่า และกองบัญชาการทหารสูงสุดส่วนหน้า (บก.สน.) ได้ย้ายเข้าที่ตั้งใหม่บริเวณสนามเสือป่าเมื่อปี พ.ศ.๒๕๑๓

In 1967, the National Central Security Command was relocated to Sanam Suapa area (near the Royal Plaza), followed by relocation of the Supreme Command Headquarters, Forward to the same area in 1970.

ปี พ.ศ.๒๕๒๐ กองบัญชาการทหารสูงสุดส่วนหน้า (บก.สน.) ได้ปรับบทบาทและให้ความสำคัญกับการปฏิบัติภารกิจในการรักษาความมั่นคงชายแดนมากยิ่งขึ้น โดยได้เปลี่ยนเป็นศูนย์อำนวยการร่วมกองบัญชาการทหารสูงสุด (ศอร.บก.ทหารสูงสุด) ทำหน้าที่เป็นศูนย์ประสานงานกับเหล่าทัพ และส่วนราชการต่างๆ ในการป้องกันประเทศและการรักษาความมั่นคงชายแดน และการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ

In 1977, the Supreme Command Headquarters, Forward went through a reorganization of its roles. More emphasis was given to reinforcing security along the borders. Thus, its name was changed to Joint Operations Centre, Supreme Command Headquarters, with its primary roles of serving as coordination centre with armed services and other government agencies in national defence, safeguarding border security, and maintaining Internal security.

กองบัญชาการทหารสูงสุด ได้มีการปรับปรุงโครงสร้างการจัดและขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบ
อีกหลายครั้ง อาทิ การจัดตั้งสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ (สปท.) เมื่อปี พ.ศ.๒๕๓๗ เพื่อรับผิดชอบ
การบูรณาการด้านการศึกษากองทัพไทย การปรับแนวทางการปฏิบัติงานและแปรสภาพ
กองอำนวยการกลางรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ (กรป.กลาง) เป็น หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
(นทพ.) เมื่อปี พ.ศ.๒๕๓๕ มีภารกิจ ในการพัฒนาประเทศเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ
การช่วยเหลือประชาชน การป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณภัย และภัยพิบัติ ตลอดจนสนับสนุน
ภารกิจของรัฐบาล ในการแก้ไขปัญหาสำคัญเร่งด่วนของชาติ

The Supreme Command Headquarters subsequently underwent numerous structural reorganizations and adjustments of responsibilities, for instance, by establishing of National Defence Studies Institute in 1990 to supervise integration of all academic affairs of the Royal Thai Armed Forces. By changing and transforming the National Central Security Command to Armed Forces Development Command in 1992 was aimed at promoting national development to strengthen national security, to assist the general public, to protect from and help solve public disasters, and to support the government in solving national agenda.

การปรับปรุงโครงสร้างศูนย์อำนวยการร่วม กองบัญชาการทหารสูงสุด (ศอ.ร.บก.ทหารสูงสุด) ระหว่างปี พ.ศ.๒๕๓๖ - ๒๕๔๓ เพื่อรองรับงานด้านความมั่นคงชายแดน การต่อต้านการก่อการร้ายสากล การปฏิบัติการทุ่นระเบิดเพื่อมนุษยธรรม รวมทั้งการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

The restructuring of the Joint Operations Centre, Supreme Command Headquarters between 1993 – 2000 was to accommodate for other roles in the security such as those involving border security, counter terrorism, humanitarian mine action, including prevention and solving of narcotics issues.

ได้จัดตั้งอนุสรณ์สถานแห่งชาติ เพื่อเป็นอนุสรณ์แก่ บวรพมหากษัตริย์และวีรชนไทยผู้เสียสละชีวิต เพื่อประเทศชาติ โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิด เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๗

Moreover, a National Memorial was also established to commemorate the benevolence of former Thai monarchs, heroes and heroines who sacrificed their lives for the nation. Their Majesties King Bhumibhol Adulyadej and Queen Sirikit graciously presided over the opening of the Memorial on 2 July 1994.

ปี พ.ศ.๒๕๔๒ กองบัญชาการทหารสูงสุด ได้ย้ายที่ตั้งจากสนามเสือป่า มาเข้าที่ตั้งปัจจุบัน บริเวณถนนแจ้งวัฒนะ ซึ่งได้เริ่มเปิดทำการตั้งแต่ วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๔๓

Later in 1999, the Supreme Command Headquarters was relocated from Sanam Suapa to the present location on Changwattana Road, and started its operation at the new premises on 2 October 2000.

ได้ก่อสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ประดิษฐาน ณ สนามหน้า
อาคารกองบัญชาการทหารสูงสุด เพื่อเป็นสิริมงคลและศรีสง่าแก่หน่วย กับทั้งเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ
ของกำลังพล โดย สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธี
เปิดพระบรมราชานุสาวรีย์ฯ เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๔๗

In addition, a statue of King Naraesuan the Great was commissioned to be constructed in the front area of the Supreme Command Headquarters as a blessing and pride for the unit. It has also become a morale-boosting landmark for the personnel. Her Majesty Queen Sirikit presided over the unveiling ceremony of the statue on 29 June 2004.

เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๕ กองบัญชาการทหารสูงสุดได้ปรับโครงสร้างเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติการกิจด้านการสร้างร่วมมือด้านความมั่นคง ได้แก่ การยกระดับกองปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ เป็นศูนย์ปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ กรมยุทธการทหาร (ตสภ.ยก.ทหาร) มีบทบาทหน้าที่ในการเป็น ฝ้ายอำนวยการ การฝึกศึกษาและเตรียมความพร้อม ตลอดจนวางแผน อำนวยการ และประสานงาน ในการจัดส่งกำลังพลไปปฏิบัติการรักษาสันติภาพ

Furthermore, in 2006, the Supreme Command Headquarters underwent another restructuring to enhance its capacity in security cooperation, for example, by upgrading "Peace Operations Division" to "Peace Operations Centre, Directorate of Joint Operations" to serve as a staff, education, and force preparation unit, as well as for planning, directing, and coordinating in deploying troops to peacekeeping operations;

Peace Operations Centre Building to Commemorate The 60th Anniversary of Ascension to the Throne of H.M. the King as the Highest Commander of the Royal Thai Armed Forces.

แปรสภาพ ศูนย์ประสานงานชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านศูนย์อำนวยการร่วมฯ (ศปพ.ศอร.๖) เป็น กรมกิจการชายแดนทหาร (ชค.ทหาร) มีหน้าที่ในการวางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับดูแล และดำเนินการเกี่ยวกับความมั่นคงชายแดน ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

"Thailand and Neighbouring Countries Border Coordination Centre, Joint Operations Centre" was also transformed to "Department of Border Affairs" to plan, direct, coordinate, supervise, and conduct affairs related to border security between Thailand and her neighbours.

จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการก่อร้ายสากล (ศตค.) โดยแปรสภาพมาจาก ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการก่อการร้ายสากล ศูนย์อำนวยการร่วมฯ (ศตค.ศอร.บก.ทหารสูงสุด) มีหน้าที่วางแผน หน่วยงาน ประสานงาน และดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการก่อการร้ายสากล

The establishment of "Counter Terrorist Operations Centre" was made through transformation of former "Counter Terrorist Operations Centre, Joint Operations Centre" with assigned responsibilities of planning, directing, coordinating, and performing operations concerning prevention and suppression of terrorism.

เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๑ ได้มีการปรับโครงสร้างของกองบัญชาการทหารสูงสุด ครั้งใหญ่ ตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๕๑ ซึ่งได้มีการแปรสภาพ กองบัญชาการทหารสูงสุด เป็น กองบัญชาการกองทัพไทย ทำหน้าที่ควบคุม อำนาจการ สั่งการและกำกับดูแลการดำเนินงานของส่วนราชการในกองทัพไทย ในการเตรียมกำลังการป้องกันราชอาณาจักร และการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้กำลังทหารตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม

In 2008, a major organization structural change of the Supreme Command Headquarters took place following the announcement of the Ministry of Defence Organization Act B.E.2551 (2008), the Supreme Command Headquarters was transformed into "Royal Thai Armed Forces Headquarters" with its principle roles of control, directing, command, and supervision of all units in the Royal Thai Armed Forces to ensure their combat readiness, proper conduct of national defence, and use of force in accordance with the authority given to the Ministry of Defence.

จัดตั้งศูนย์บัญชาการทางทหาร (ศบท.) โดยแปรสภาพมาจากศูนย์อำนวยการร่วมฯ (ศอร.บก.ทหารสูงสุด) มีหน้าที่วางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับดูแล ควบคุม และสั่งการ การปฏิบัติกับศูนย์ปฏิบัติการเหล่าทัพ และส่วนราชการในกองบัญชาการกองทัพไทย ที่ปฏิบัติงานสนาม ตั้งแต่ยามปกติ รวมทั้งควบคุมบังคับบัญชาต่อกองกำลังเฉพาะกิจร่วมที่จัดตั้งขึ้นตามแผนป้องกัน ประเทศ

In addition, Military Command Centre was established through transformation of the Joint Operations Centre to plan, direct, coordinate, supervise, control, and command operations with service components' operations centres and other Royal Thai Armed Forces agencies assigned in field operations since peace time. It is also tasked to command and control joint task forces, established in accordance with the national defence plan.

จัดตั้งศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและความมั่นคง (ศปร.) เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๗ โดยแปรสภาพมาจากศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและความมั่นคง ศูนย์บัญชาการทางทหาร (ศปร.สบท.) รับผิดชอบในการวางแผน อำนวยการ ประสานงาน และดำเนินการเกี่ยวกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและโครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคง เพื่อให้เกิดการบูรณาการแผนงาน/โครงการของกองบัญชาการกองทัพไทย เหล่าทัพ และ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

Moreover, Royal Development Projects and Security Coordination Centre was set up in 2014 by transforming from Royal Development Projects and Security Coordination Centre, Military Command Centre. Its responsibilities are to plan, direct, coordinate, and conduct activities related to royally initiated development projects and development projects concerning national security. This is to integrate all action plans and projects of the Royal Thai Armed Forces Headquarters, service components and Border Patrol Police.

เมื่อปี พ.ศ.๒๕๖๑ ได้จัดตั้งศูนย์ไซเบอร์ทหาร (ศชบ.ทหาร) รับผิดชอบในการปฏิบัติการทางไซเบอร์ และการรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ ทั้งในระดับกองบัญชาการกองทัพไทย และการบูรณาการการปฏิบัติร่วมกับเหล่าทัพ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

In addition, Cyber Security Centre was established in 2018 to be responsible for cyber operations and cyber security at the Royal Thai Armed Forces Headquarters level, and to integrate all related operations of the armed services and agencies concerned.

จัดตั้งสำนักการศึกษาทหาร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เมื่อปี พ.ศ.๒๕๖๒ เพื่อรองรับการพัฒนากระบวนการศึกษาของกองบัญชาการกองทัพไทยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

As for education aspect, Military Education Office, National Defence Studies Institute was founded in 2019 to effectively serve the Royal Thai Armed Forces Headquarters as part of its education development mechanism.

ปัจจุบัน กองบัญชาการกองทัพไทย มีการแบ่งส่วนราชการออกเป็น ๕ ส่วน ได้แก่ ส่วนบังคับบัญชา ส่วนเสนาธิการร่วม ส่วนปฏิบัติการ ส่วนกิจการพิเศษ และส่วนการศึกษา สำหรับอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ได้ขยายขอบเขตออกไปจากเมื่อครั้งเริ่มก่อตั้งหน่วยเป็นอันมาก ทั้งนี้ จากการที่กองบัญชาการกองทัพไทยแปรสภาพมาจากกองบัญชาการทหารสูงสุด จึงกำหนดให้วันที่ ๑๖ มีนาคม ของทุกปี เป็นวันสถาปนากองบัญชาการกองทัพไทย สืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

กองบัญชาการทหารสูงสุด เมื่อ ๑๖ มีนาคม พ.ศ.๒๕๐๓

At present, the Royal Thai Armed Forces Headquarters comprise of 5 principle groups, namely Command Group, Joint Staff Group, Operations Group, Special Services Group, and Education Group. Their responsibilities and functions have been expanded much more than when they were initially established. To mark the transformation of the Supreme Command Headquarters to Royal Thai Armed Forces Headquarters, **the 16 of March every year** is therefore recognized as the **Founding Anniversary of the Royal Thai Armed Forces Headquarters**.

ผังการจัดกองบัญชาการกองทัพไทย

ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการและกำหนดหน้าที่ของส่วนราชการ
กองบัญชาการกองทัพไทย กองทัพไทย กระทรวงกลาโหม ๒๕๕๒

